

POSTANOWIENIE

28 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2024 r. w Warszawie
zażalenia I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w P., A.
M., G. K. i R. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 23 sierpnia 2023 r., XV WSC 32/22,

w sprawie z powództwa K. M., J. W., K. G., T. M., M. M., I. M. i P. D.

przeciwko I. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w P.,
A. M., G. K. i R. J.

o uznanie umowy za nieważną,

I. oddala zażalenie.

**II. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz każdego
z powodów kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt zł) z ustawowymi
odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego
za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
orzeczenia zobowiązanym do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 sierpnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzucił
skargę kasacyjną pozwanych od wyroku tego Sądu z 24 sierpnia 2022 r., na

podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jako niespełniającą wymaganego progu wartości przedmiotu zaskarżenia.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wnieśli pozwani, zaskarżając je w całości.

Powodowie domagali się oddalenia zażalenia i orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna m.in. w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wyższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. W złożonym zażaleniu pozwani kwestionują przede wszystkim kwalifikację sprawy jako sporu o charakterze majątkowy, stojąc na stanowisku, że jest to sprawa o prawa niemajątkową. Jednocześnie zaznaczają, że podana wartość przedmiotu zaskarżenia służyła jedynie ustaleniu wysokości opłaty sądowej.

Przedmiotem żądania pozwu w rozpoznawanej sprawie było żądanie uznania za nieważną umowy o ustanowienie odpłatnego i dożywotniego prawa użytkowania na udziale wynoszącym 3/192 części w prawie własności nieruchomości gruntowej zawartej pomiędzy pozwaną Spółką a pozwanymi. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienia SN z 28 stycznia 2015 r., II CZ 87/14; z 28 marca 2017 r., II CZ 172/16), w przypadku powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa (art. 189 k.p.c.) o tym, czy chodzi o spór o prawo majątkowe, decyduje interes prawny powodów oraz cel, jaki powództwo to ma realizować. Na podstawie tego kryterium do praw majątkowych zaliczyć należy, między innymi, prawa rzeczowe.

W niniejszej sprawie każda ze stron legitymację do udziału w niej wywodziła z faktu pozostawania w stosunku współwłasności spornej nieruchomości. Interes prawny powodów w wytoczeniu powództwa wynikał natomiast z dążenia do realizacji prawa do rozstrzygnięcia sprawy o częściowe zniesienie współwłasności w sposób niezakłócony i sprawiedliwy, co w dalszej perspektywie może otworzyć im drogę do realizacji na nieruchomości planowej wcześniej inwestycji – budowy budynku wielorodzinnego. Interes prawny powodów, przedmiot i cel niniejszego

postępowania nie pozostawiają zatem żadnych wątpliwości, że przedmiotowa sprawa została prawidłowo zakwalifikowana przez Sąd odwoławczy do kategorii spraw o prawa majątkowe.

Oznaczenie wartości przedmiotu sporu w postępowaniu cywilnym stanowi obowiązek strony powodowej i może podlegać weryfikacji w trybie art. 25 k.p.c., czego w przedmiotowej sprawie domagali się pozwani. Sądy powszechne słusznie jednak zidentyfikowały, że działanie pozwanych zmierza w istocie wyłącznie do przedłużenia postępowania, a wskazana w pozwie wartość jest prawidłowa, o czym przesądza w postanowieniu Sąd Rejonowy z 11 lutego 2022 r., ustalając wartość przedmiotu sporu na kwotę 3 000 zł. Powyższe potwierdza, że wartość ta nie została ustalona przez powodów w sposób dowolny, a następnie bezrefleksyjnie zaakceptowana przez Sąd. W istocie jest ona wynikiem działań pozwanych, stanowiąc równowartość prawa użytkowania na udziale pozwanej Spółki, wycenionego w kwestionowanej umowie na łącznie 3 000 zł. Tak określona wartość przedmiotu sporu pozostawała aktualna w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.), a także w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w zw. z art. 398⁴ § 2 i art. 398²¹ k.p.c.). Skoro zatem wartość przedmiotu sporu została w sprawie określona na kwotę 3 000 zł, to wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być wyższa. Wyjaśnienia pozwanych, którzy obecnie twierdzą, że oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia miało jedynie ułatwić określenie opłaty sądowej, nie ma w zakresie rozważanej kwestii żadnego znaczenia (zob. postanowienie SN z 23 września 2010 r., III CZ 35/10).

Z przedstawionych względów zażalenie podlegało oddaleniu na zasadzie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego znajduje swoją podstawę w art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹, art. 391 § 1, art. 397 § 3, art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ms]

